

Sygn. akt IV CSK 193/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z wniosku S.Z.
przy uczestnictwie J.Z., B.B. i W.J.
o dział spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt I Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
kasacyjnego do orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący S.Z. powołał się na istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy przedmioty wyszczególnione w *petitum* skargi stanowią współwłasność małżonków, jeżeli zostały nabyte w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej przez jednego małżonka, gdy drugi małżonek w najmniejszym stopniu nie przyczyniał się do powstania majątku, a małżonkowie żyli w faktycznej separacji.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania określonego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on istotne znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowany w skardze problem nie czynił zadość wskazanym wymaganiom. Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. wspólność majątkowa małżeńska (wspólność ustawowa) powstaje między małżonkami z chwilą zawarcia małżeństwa i obejmuje – z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 33 k.r.o. - przedmioty nabyte w czasie jej trwania, także przez jednego z małżonków. Przepis art. 31 k.r.o., co wynika wprost z jego treści, nie uzależnia składu wspólności ustawowej od tego, czy do nabycia składników majątkowych

w rzeczywistości przyczynił się tylko jeden z małżonków, czy oboje, jak również, czy małżonkowie faktycznie zamieszkiwali wspólnie i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe (por. *mutatis mutandis* postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 570/17, niepubl.). Skarżący nie wskazał żadnych poglądów judykatury lub doktryny, które mogłyby przemawiać za odmienną interpretacją tego przepisu. Postawione we wniosku pytanie było tym samym pozbawione znamienia „istotności” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tym bardziej jeżeli wziąć pod uwagę, że problematyka składu wspólności ustawowej była wielokrotnie przedmiotem interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, co pominięto we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na marginesie należało dostrzec, że zgodnie z art. 33 pkt 10 k.r.o. do majątku osobistego należą przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Stosownie zaś do art. 43 § 1 i 2 k.r.o., małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, jednak z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, by ustalenie udziałów nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Ze skargi kasacyjnej nie wynikało, by *in casu* żądanie takie zostało sformułowane. Spadkobiercy małżonka mogą natomiast wystąpić z takim żądaniem tylko wtedy, gdy spadkodawca wytoczył powództwo o unieważnienie małżeństwa albo o rozwód lub wystąpił o orzeczenie separacji (art. 43 § 2 zdanie drugie k.r.o.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

jw